

Система та загальні критерії оцінювання результатів навчання здобувачів освіти КПНЗ «ЦДЮТ Металургійного району» КМР

1. Система та загальні критерії оцінювання результатів навчання вихованців визначають загальні підходи до оцінювання результатів навчання здобувачів освіти у закладі позашкільної освіти, (далі - заклад), що забезпечують здобуття позашкільної освіти, встановлюють відповідність між вимогами до результатів навчання гуртківців, визначених державними стандартами в галузі освіти, показниками їх вимірювання та адаптованих для всіх форм здобуття позашкільної освіти в закладі.

2. Оцінювання результатів навчання здійснюється для :

вихованців творчих об'єднань **I – початкового рівня** (1, 2 роки навчання), які здобувають освіту в творчих об'єднаннях, діяльність яких спрямована на загальний розвиток вихованців (учнів, слухачів), виявлення їхніх здібностей, обдарувань, прищеплення інтересу до творчої діяльності;

вихованців творчих об'єднань **II – основного рівня** (1, 2, 3, 4 роки навчання), які здобувають освіту в творчих об'єднаннях, де розвивають стійкі інтереси вихованців (учнів, слухачів), дають їм знання, практичні вміння і навички, задовольняють потреби у професійній орієнтації;

вихованців творчих об'єднань **III – вищого рівня** (1, 2, 3, 4 роки навчання) – це творчі об'єднання за інтересами для здібних і обдарованих вихованців (учнів, слухачів).

Вимоги до здобувачів позашкільної освіти, які можуть розпочати навчання за навчальною програмою, визначаються рівнем творчого об'єднання закладу позашкільної освіти та відображаються в навчальних програмах з позашкільної освіти.

В основу оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти у закладі покладено рівневу технологію оцінювання знань та вмінь вихованців у вигляді рівневої пікали оцінювання за чотирма рівнями (початковий, середній, достатній і високий).

Рівень - сходинка, на якій у той чи інший момент перебуває вихованець, визначається за такими **показниками**:

Початковий (П) (репродуктивний) - відповідь вихованця характеризується початковими уявленнями про зміст програми, вихованець виконує незначну частину практичних завдань та розумових операцій відповідно набутим знанням;

Середній (С) – вихованець знає основний навчальний матеріал, може виконувати завдання за зразком, володіє елементарними технологічними і розумовими навичками;

Достатній (Д) – вихованець знає суттєві ознаки понять, явищ змісту програми; вміє пояснювати основні закономірності взаємозв'язку між розділами та темами; самостійно застосовує знання; здатний до розумових операцій, самоаналізу своїх дій та вмінь, вміє

робити висновки, виправляти допущені помилки. Відповідь вихованців повна, правильна, логічна, обґрунтована, хоча інколи бракує власних суджень. Вихованець здатний самостійно застосовувати знання не лише у знайомих, а й у змінених ситуаціях;

Високий рівень (В) – знання вихованця є глибокими, міцними, узагальненими, системними; вихованець уміє застосовувати їх для виконання творчих завдань. Він вміло і самостійно оцінює різноманітні ситуації, явища, факти. Відстоює свою особисту позицію, виступає на заняттях в ролі помічника педагога та майстра.

3. Щоб визначити рівень навчальних досягнень гуртківців необхідно здійснити аналіз:

- Відповідей та дій вихованців з точки зору їх цілісності, повноти, логічності, обґрунтованості, правильності (враховуючи специфіку і напрям роботи гуртка);
- Ступеню сформованості умінь та навичок відповідно до профілю навчання, напряму позашкільної освіти та виховної роботи;
- Якості знань з точки зору їх осмисленості, глибини, системності, узагальненості;
- Рівня оволодіння розумовими операціями (аналіз, синтез, узагальнення, абстрагування, розумовий пошук, пізнавальна активність, пізнавальний розвиток, розумова працездатність), вправлення у певних уміннях, навичках тощо;
- Досвіду творчої діяльності;
- Самостійності оцінних суджень та практичних дій.

Вказані орієнтири покладено в основу шкали оцінювання знань, умінь, практичних навичок гуртківців відповідно до очікуваних результатів навчальної програми:

Початкові уміння і навички.

Відповідь вихованця елементарна, фрагментарна, характеризується початковим уявленням про предмет вивчення. Вихованець здатний розуміти і відтворювати деяку частину інформації, практичних завдань та розумових операцій.

Необхідні уміння і навички

Вихованець знає основний навчальний матеріал, здатний розуміти і відтворювати завдання за зразком, володіє елементарними уміннями навчальної діяльності.

Достатні уміння і навички

Вихованець знає суттєві ознаки понять, явищ, зв'язки між ними, здатний вільно оперувати засвоєним матеріалом і застосовувати його на практиці згідно напряму роботи гуртка.

Відмінні знання

Знання вихованця є глибокими, міцними, узагальненими, системними, вихованець уміє застосовувати їх для виконання творчих завдань. Виявляє особливі художні, творчі, інтелектуальні та інші здібності, самостійно розвиває власні творчі обдарування і нахили. Самостійно та усвідомлено обирає форми, методи, засоби і прийоми виконання практичної роботи відповідно до поставленої мети навчання.

4. Основними функціями оцінювання навчальних досягнень гуртківців є:

- **Контролююча**, що передбачає визначення рівня досягнень окремого вихованця (колективу, групи), виявлення рівня готовності до засвоєння нового матеріалу, що дає змогу керівнику гуртка відповідно планувати та викладати навчальний матеріал;
- **Навчальна** - зумовлює таку організацію оцінювання навчальних досягнень вихованців, коли його проведення сприяє повторенню, уточненню та систематизації навчального матеріалу, удосконалення підготовки гуртківця (колективу, групи) до підсумкової роботи;

●**Діагностично-коригуюча**, що допомагає з'ясувати причини труднощів, які виникають у гуртківців під час навчання, виявити прогалини у знаннях і вміннях та корегувати його діяльність, спрямовану на усунення недоліків;

●**Стимулюючо-мотиваційна**, що визначає тему, таку організацію оцінювання навчальних досягнень, коли його проведення стимулює бажання покращити свої результати, розвиває відповідальність і сприяє змагальності вихованців, формує мотиви навчання.

●**Виховна**, що передбачає формування вміння відповідально й зосереджено працювати, застосовувати прийоми контролю, сприяє розвитку активності, працелюбності, та інших позитивних рис особистості.

5. Результати навчання вихованців визначають загальні критерії оцінювання навчальних досягнень, оцінювання здійснюється за рівневою шкалою.

6. Рівень оцінювання навчальних досягнень вимірюється також і за допомогою моніторингу результативності. Проводяться психолого-педагогічні (моніторингові) дослідження, мета яких – вивчення рівня сформованості навчальних навичок (результативність). За отриманими результатами складається моніторинг результативності гуртків за кожний рік в порівнянні з минулорічними показниками. Моніторинг базується на усвідомленні педагогічним колективом потреби конкретних результатів якості позашкільної освіти. Слід зазначити, що методика оцінювання результативності навчання представляє проведення моніторингових досліджень якості навчання, вмиле використання технологій «створення ситуації успіху» і розроблених критеріїв оцінювання результативності. Під час проведення моніторингу враховується наслідки гурткової роботи за минулий період (5 років), й висвітлюється наступництво досягнутого, аналізуються недоліки і приймаються конкретні заходи щодо їх усунення.

Для визначення загального результату підсумкової гурткової діяльності вихованців за навчальний рік проводиться підсумковий звіт (залік): звітний концерт, творча робота, тематична виставка, враховується участь в масових заходах, тощо. За отриманим результатом встановлюється річний рівень навчальних досягнень кожного вихованця.

Керівник гуртка оцінює гуртківців, виходячи з об'єктивного рішення в оцінюванні знань та умінь вихованців. Тому необхідно враховувати психологічні особливості дітей, бо кожна група дітей має певні особливості. Одним з найважливішим фактором при тематичному (підсумковому) оцінюванні вихованців є психологічна підтримка. За таких умов, вихованець зосереджується на позитивному ставленні до контролю та оцінюванні його діяльності, дозволяючи підвищити самооцінку, повірити в себе, уникнути помилок і невдачі.

Кожний виставлений рівень досягнень діяльності, який визначається за шкалою оцінювання, керівник гуртка повинен мотивувати і доводити до відома гуртківця. Результати узагальнюються в таблиці «Моніторинг результативності гуртків».

Заступник директора з НВР узагальнює дані по закладу по роках. Узагальнення даних дає можливість визначити якість навчання в гуртках, стан засвоєння матеріалу та набуття навичок, участь гуртківців у масових заходах, результативність роботи гуртка.

Обов'язковим є підведення підсумків навчально – виховної діяльності вихованців за семестр і навчальний рік, доцільність якого обумовлена оцінюванням навчальних досягнень, якістю засвоєння навчального матеріалу, станом дотримання державних вимог до змісту, виконання навчальних програм. Методи оцінювання навчальної діяльності гуртківців забезпечують одержання зворотної інформації про зміст, характер і досягнення у навчально-виховній діяльності вихованців та про ефективність набутих професійних навичок і вмінь випускника. Також беруться до уваги не лише показники виконання підсумкових навчальних (іспити, заліки) та творчих завдань (звітні концерти, виставки,

творчі роботи тощо), участь та результативність в тематичних та річних підсумкових заходах на різних рівнях (конкурси, фестивалі, змагання, зльоти тощо).

7. Підсумкова робота за поточний навчальний рік має такі організаційні заходи:

- 1). Планування заходів щодо організованого закінчення навчального року в закладі позашкільної освіти (заступник директора навчально-виховної роботи).
- 2). Інструктивно-методична нарада, засідання МО (завідувач відділу методичного).
- 3). Проведення підсумкових занять, заходів (керівники гуртків).
- 4). Звіт за підсумками навчального року про роботу гуртка (керівники гуртків).
- 5). Діагностування щодо визначення професійної спрямованості особистості вихованців (практичний психолог).

Брати до уваги при складанні тематично – календарних планів кількість підсумкових занять (тематичних заліків, тематичних атестацій, контрольних робіт, практичних робіт, лабораторних робіт тощо). Чітко спланувати і дотримуватись змісту навчальних програм та їх вимог до виконання практичних, лабораторних, контрольних робіт і тематичних атестацій. Забезпечити повне завершення вивчення навчального матеріалу до 31.05.

У доборі форм і методів організації підсумкової роботи з вихованцями керівник гуртка може проявляти власну ініціативу, творчість, самостійний пошук.

Організація підсумкової роботи передбачає подальше прогнозування бажаного результату, врахування реальних умов для здобуття позашкільної освіти, систематичне стандартизоване спостереження за освітнім процесом, визначення рівня сформованості навчальних навичок відповідно до освітніх стандартів, перспективне планування.

8. Результати проведення кваліфікаційних іспитів (атестаційних заходів) фіксуються у свідоцтві та додатку до документу про позашкільну освіту відповідно до законодавства.

Визначення рівня набутих знань, вмінь та практичних навичок по закінченню курсу навчальних дисциплін або закладу позашкільної освіти здійснюється за шкалою оцінювання і оформлюється записом в додатках до свідоцтва про позашкільну освіту:

- **Отримав «початкові уміння і навички»**
- **Отримав «необхідні уміння і навички»**
- **Отримав «достатні уміння і навички»**
- **Отримав «відмінні знання».**

Керівники гуртків, в термін до 25.04, поточного року надають списки вихованців випускників завідувачу відділу для оформлення документів про позашкільну освіту.

9. За рішенням педагогічної ради заклад може здійснювати оцінювання результатів навчання вихованців гуртків за власного шкалою - за умови затвердження правил переведення до системи оцінювання, визначеної законодавством.

10. Якщо викладання навчальних програми (інтегрованих курсів) відбувається шляхом адаптації/модифікації змісту навчальних програм (інтегрованих курсів) для осіб з особливими освітніми потребами, оцінювання результатів їхнього навчання здійснюється з урахуванням індивідуального навчального плану та/або індивідуальної програми розвитку, що складається на основі висновку фахівців інклюзивно-ресурсного центру про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини.